

نویسنده: حمید محسنی

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی و مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی

سیر تحول در اهداف کتابخانه‌های کودکان با تأکید بر کتابخانه‌های آموزشگاهی

مقدمه

برای آموزش نیاز به این همه تدارکات نداشت. کودکان بیشتر در جریان عمل به یادگیری می‌پرداختند. از پدری شکارچی، فرزندی شکارچی تربیت می‌شد و کودک یک کشاورز هم طبیعتاً کشاورز می‌شد. با توسعه و تکامل جوامع بشری، بشر همواره به کشف خود و دنیای خویش پرداخت و هر روز بر دانش و آگاهی خویش افزود و در صدد این برآمد که از آن در جهت نیل به سعادت و رفاه بیشتر سود جوید.

بررسی سیر تحول در اهداف کتابخانه‌های کودک نیز جدا از این رشد و تکامل جوامع، چه از جهت فکری و چه از جهت تکنولوژی و مسائل دیگر نیست.

بسته به اینکه ما بزرگترها در طول تاریخ چه تصویری از کودک داشته‌ایم و چه انتظاری از او در آینده داشتیم برای

تربیت و پرورش کودک همواره مورد توجه بزرگترها و دست‌اندرکاران امور جامعه، از آغاز پیدایش انسان بر روی زمین تاکنون بوده است ولی شیوه‌های مختلفی در طول تاریخ برای رسیدن به این هدف انتخاب شده است که همگی تحت تأثیر رشد و بلوغ اجتماعی مردم آن عصر و مناسبات اجتماعی و اقتصادی به طور کل و شناخت و درک کودک به عنوان یک موجودی مستقل به طور اخص بوده است.

طبیعتاً مردمان دوران نخستین نیاز به این همه مؤسسات پیچیده و عریض و طویل که به کار آموزش و تربیت کودک می‌پردازند نداشتند، به عنوان مثال امروزه یکی از اهداف مؤسسات آموزشی و کتابخانه‌ها به طور کلی آموزش وی برای یادگیری مهارت و تخصصی خاص است ولی بشر نخستین

دارای محیطی جاذب و دعوت‌کننده و خدمات مناسب باشد تا بین وسیله عشق به مطالعه، قدرت تمیز، تشخیص و مهارت در استفاده از کتاب به عنوان یک وسیله و داری در مورد آن را در کودک پرورش دهد.

«تهیه مجموعه‌ای وسیع و متنوع از کتاب به طوریکه به آسانی و به راحتی در دسترس باشد، راهنمایی کودک در انتخاب کتاب و مواد مورد نیازش، گسترش و پرورش لذت مطالعه در کودک؛ تشویق به آموزش مداوم از طریق استفاده از منابع کتابخانه عمومی؛ کمک به کودک در رشد توانایی‌های فردی و فهم اجتماعی اش؛ و همچنین کتابخانه کودک باید به عنوان یک نهاد اجتماعی همراه با دیگر مؤسساتی که در سلامتی کودک فعالیت می‌کنند در خدمت کودک باشد».

کتابخانه‌های کودک می‌توانند به صورت کتابخانه عمومی یا کتابخانه‌های مؤسسه‌ای باشد. کتابخانه‌های عمومی که توسط مالکیت‌های مردمی حمایت می‌شود خدمات کتابخانه‌ای را برای کودکان معمولاً از قبل از دوره دبستان تا حدائق دوره راهنمایی یا دبستان فراهم می‌آورند.

کتابخانه‌های مؤسسه‌ای که ممکن است در مدارس خصوصی یا دولتی، بیمارستانها، دارالايتام، سازمانهای تأديبي یا مراکز خدمات اجتماعی باشد برای اهداف خاصی که مؤسسه مادر در نظر گرفته است به کودکان سرویس می‌دهد. از مهمترین کتابخانه‌های کودک می‌توانیم کتابخانه‌های آموزشگاهی را نام ببریم که سنگ بنای مطالعاتی کودک را پایه‌گذاری می‌کنند و می‌توانند سهمی اساسی در توسعه و پیشرفت جوامع داشته باشند. در اینجا سعی می‌شود با تفصیل بیشتری در مورد اهداف اینگونه کتابخانه‌ها صحبت شود.

کتابخانه‌های آموزشگاهی و اهداف آن

یک کتابخانه آموزشگاهی خوب وسیله‌ای است برای توفيق در اهداف آموزش و پرورش و شيوه‌های تعليم و تربیت هم به نوبه خود به طور اجتناب‌پذیری بر روی کیفیت خدمات کتابخانه آموزشگاهی تأثیری مستقیم دارد و کتابخانه آموزشگاهی می‌تواند زیربنای برنامه‌های آموزش و پرورش در سطح مختلف باشد.

از آنجائی که کتابخانه‌های آموزشگاهی به عنوان جزء مکمل برنامه‌های آموزش و پرورش شناخته می‌شوند بنابراین اهداف کتابخانه هم، درست همان اهداف آموزش و پرورش

تریبیت و پرورش وی برنامه‌ریزی کرده‌ایم و اهداف کتابخانه کودک نیز از آغاز پیدایش آن جدا از این تصور و برداشتمان از کودک و مدلی از او که در ذهن داشتم نبود و بنابراین کتابخانه کودک انعکاسی از این امیال و آرزوهای ما در مورد کودک و رشد آگاهی و شناختمن از آنها است و در حقیقت اگر ما به کالبد شکافی سیر تکامل جوامع بشری بهزادیم به نوعی انعکاس آنرا در نهادهایی که توسط وی بوجود آمده است می‌بینیم.

هدف کتابخانه کودک بسته به رشد آگاهی ما نسبت به خود کودک به عنوان موجودی مستقل و دارای صفات روانیگاهی خاص خودش که باید در نظر گرفته شود و دیگر جنبه‌های زندگی بشری، همواره در حال تغییر بوده است و فراز و نشیبهای زیادی را به خود دیده است. ولی نکته‌ای که قابل ذکر است این است که جوهره اصلی آن همواره آموزش و پرورش ذهن و روح کودک بوده است. منتهی هر وقت که شناخت ما از کودک و شیوه‌های آموزش بیشتر، و زندگی اجتماعی پیچیده تر شد کتابخانه‌ها هم با مسائل متعددی روبرو شدند و به سوی پیچیدگی بیشتری رفتند و از لحاظ کمی و کیفی خدماتشان را گسترش دادند.

در حالی که تعدادی از کتابخانه‌های قدیم و بعدها کتابخانه‌های موزه و صومعه در اروپا خدمات بسیار ناچیزی به کودک ارائه می‌داده‌اند ولی حدائق می‌توانیم فرض کنیم کودک از خدمات کتابخانه‌ای بهره‌مند شد که آنهم منوط به اجازه پدر و مادر بود.

بعد از اینکه قانون کتابخانه غمومی در سال ۱۸۶۱ در انگلستان به تصویب رسید بعضی از کتابخانه‌های عمومی دارای تعدادی از کتابهای کودک بودند که در پشت درهای بسته پنهان بودند و فقط به کودکان بالای دوازده سال سپرده می‌شد. رشد کتابخانه‌های کودک تحت تأثیر رشد زیاد ادبیات کودک، تغییر شیوه‌های برخورد با کودک، تغییر در شیوه‌های آموزش و پرورش، در سالهای اخیر رشد آگاهی‌های اجتماعی بوده است.

خانم Power در کتاب «خدمات کتابخانه برای کودکان»، که در سال ۱۹۲۹ به عنوان کتابی برای دوره آموزش کتابداری چاپ شد، اهداف اساسی کتابخانه کودک را به صورت زیر معین کرده است:

«تدارک کتاب خوب برای کودک همراه با کتابخانه‌ای که

۲. در دسترس قرار دادن مواد کتابخانه برای دانش آموزان و تدارک مناسبترین و مؤثرترین خدمات برای رشد و توسعه فردی آنها.
۳. انگیزه دادن و راهنمایی دانش آموزان در همه مراحل مطالعه به طوریکه از مطالعه همیشه لذت برده و رضایت داشته باشند و همچنین توسعه دید انتقادی و ارزشیابی آنها.
۴. از طریق تجربیات کتابخانه‌ای برای دانش آموزان فرصت‌هایی را فراهم آورد تا از آن طریق علایق مفید خود را گسترش دهند، از لحاظ شخصی خود را به طور رضایت‌بخش اصلاح کنند و برخوردهای اجتماعی درستی را کسب کنند.
۵. کمک کردن به کوکان و نوجوانان تا مهارت در استفاده از کتابخانه را به دست آورند، قدرت تمیز داشته باشند و از مواد چاپی و سمعی و بصری به خوبی استفاده کنند.
۶. معرفی کتابخانه‌های عمومی به دانش آموزان و همکاری با آن دسته از کتابخانه‌هایی که در خدمت آموزش مدارم و رشد فرهنگی جامعه هستند.
۷. همکاری با معلمان در انتخاب و استفاده از مواد کتابخانه‌ای که برای برنامه‌های آموزشی آنها مفید است.
۸. همکاری با معلمان و مدیران در برنامه‌هایی که رشد فرهنگی و فنی مدارم کارکنان مدرسه را مدنظر دارند.
۹. همکاری با دیگر کتابداران یا مسئولین جامعه در برنامه‌ریزی و توسعه همه جانبه برنامه‌های کتابخانه برای آن منطقه.

سیر تحول در برنامه‌های کتابخانه‌های آموزشگاهی

در اینجا سیر تحول در برنامه‌های کتابخانه‌ای آموزشگاهی در مرحله انتقال از مراحل سنتی به مرحله جدید به شکلی خلاصه آورده شده است:

کتابخانه به عنوان سرگرمی مکمل بر زمانهای آموزشی و پرورش	۱. کنسلهای به عنوان خدمت کنک
کتابخانه به عنوان پارتویی تقویتی و پرورش	۲. کنسلهای به عنوان سازمان طلاقه
کتابخانه به عنوان قرارگاه پارکی	۳. کنسلهای به عنوان مرکز ترویج مارک
کتابخانه‌ای که شامل همه شرک و سالمندی آموزشی می‌شود	۴. کنسلهایی که محدود به مدارس ابتدایی باشد
استفاده پردازشگری محدود به حرف و پرداخته کسری از نسبت پوشش و صورت کتابخانه	۵. استفاده گذب گذش از نسبت پوشش بر سر و مجموعه کتابخانه
خدمات پوشش و صورت کتابخانه	۶. از مرحله خدمات کتابدار به عنوان تکمیل کتابها
برنامه‌ریزی کتابدار برای استفاده سرتاسری آموزشی و تقویتی فرستاده	۷. اخراج مرحله کتابدار به عنوان تکمیل کتابها
فرفع رسالهای آموزشی	۸. از مرحله کتابدار به عنوان توزیع گشته صرف مارک
کتابدار به عنوان شناسنامه و تسویه گذش با پارکری شخصی از خدمات اشتغال	۹. از مرحله کتابدار در قزو
خدمات کتابدار به عنوان سکانر با صفحه نمایش	۱۰. از مرحله کتابدار بدون قرضاط با مؤسسه
مدوگیری سistem کتابداری مبتنی بر تکنولوژی موس، اسلحه، پارکری و نوشته	

است و از این‌رو از همدیگر جداگانه ناپذیر و غیرقابل تفکیک‌اند. از آنجایی که نخستین هدف آموزش و پرورش عمومی در جوامع، آموزش سواد به شهروندان است طبیعتاً نخستین هدف خدمات کتابخانه‌های آموزشگاهی هم فراهم کردن تسهیلات برای رسیدن به این هدف است.

هدفهای عملکردی برنامه‌های کتابخانه‌های آموزشگاهی تلاش در برآوردن نیازهای گوناگون همه دانش آموزان به منظور غنی بخشیدن، حمایت، به منصه ظهور رساندن، و تکمیل برنامه‌های آموزش و پرورش است.

امروزه، هدف دائمی همه کتابخانه‌های آموزشگاهی تشویق دانش آموزان و قادر ساختن آنها به حداقل استفاده از نیروهای بالقوه‌شان به عنوان یک دانش آموز، شهروند و موجود انسانی است.

اهداف کتابخانه‌های آموزشگاهی و استانداردهای انجمن کتابداران مدارس در آمریکا

(«انجمان کتابداران مدارس آمریکا» در کتابی که در سال ۱۹۶۰ با عنوان (Standards for School Library Programs) به چاپ رسید خاطرنشان کردند که برنامه‌های کتابخانه مدارس، به عنوان مکمل و معنگس‌کننده احتیاجات رو به رشد برنامه‌های آموزشی باید توسعه پیدا کند. این اهداف همیشگی هستند و جایش را به هدف دیگری نخواهد داد اگر چه ممکن است از نظر کیفی استانداردها تغییر کند.

هدف اولیه هر کتابخانه آموزشگاهی مشارکت در رسیدن به اهدافی است که به وسیله آموزشگاه تعیین شده است و این به عنوان جزء مکمل اهداف آموزشگاه محاسب می‌شود. هدف کار خدمات کتابخانه‌های آموزشگاهی در همه آموزشگاهها مشترک است: مدارس ابتدایی یا متوسطه، مدارس دولتی و یا ملی، مدارس روستایی یا شهری. این اهداف با اهداف مؤسسه‌ای که به آن خدمت می‌کنند باید کاملاً هماهنگی داشته باشد.

اهداف کتابخانه‌های آموزشگاهی عبارتند از:

۱. باکوشش در جهت رفع نیازهای دانش آموزان، معلمانه والدین و دیگر اعضاء جامعه مورد خدمت، مشارکت فعال و مؤثری در برنامه‌های مدارس داشته باشد.

نیازهای کودک و اهداف کتابخانه

- از طریق کتابها، ویدئو و دیگر منابع، به آرزوها و اهداف کودک روح و شکل دهنده و یک الگوی مثبت از نقششان در زندگی واقعی بوجود آورند.
- تدارک و ارائه کتابهایی که به کودکان کمک کند تا به آینده‌شان فکر کنند و برای آن برنامه‌ریزی کنند.
- تشویق کودکان و نوجوانان به مشارکت در اجتماع و دفاع از خواسته‌ها و نیازهایشان.

نیاز کودک:

برداشتی مثبت از خود

مسئولیت کتابخانه:

- توجه کردن به کودکان، رفواری همراه با احترام و اکرام نسبت به آنها، تلاش جهت فهم و خدمت به آنها.
- پاسخ به همه سوالات مرجع یا درخواست منابع، بدون اینکه داوری صورت بگیرد.
- متوجه کردن کودکان و نوجوانان به اینکه اکثر مؤسسات اجتماعی می‌توانند همان امتیازات و حقوقی که برای بزرگسالان قائل می‌شوند برای کودکان هم در نظر بگیرند مانند کارت استفاده از کتابخانه، دستیابی به تمامی مجموعه، و دفاع از خودشان در مطالعه مواد.
- تدارک فرصت‌هایی برای کودکان تا به طور فعلی، به صورت انفرادی و یا به صورت گروه‌های مشورتی، در فعالیتهای کتابخانه و اجتماع شرکت کنند. تا از این طریق به قدرت و مهارت‌شان بپرند.
- تهیه منابع و فعالیتهایی برای کودکان و نوجوانان تا از این طریق به چشم‌اندازی از جایگاهشان در تاریخ، نژاد، گروه‌های قومی و خانوادگی بپرند.

نیاز کودک:

توانایی در پیدا کردن و استفاده از اطلاعات و آگاهی از اینکه این توانایی ابزاری ضروری جهت شناخت و درک خود در این عصر اطلاعات است.

مسئولیت کتابخانه:

- تشویق کنجکاوی و قدرت کشف کودک.
- همکاری با معلمین کلاس جهت طرح‌ریزی فعالیتهای

یک کتابخانه بدون در نظر گرفتن نیازها و علاوه مراجعین خود نمی‌تواند موفقیت لازم را در ارضاء خواسته‌های مراجعین کسب کند. بنابراین با شناخت روزافزون از کودک و نیازهایش با کمک علوم مختلف بخصوص روان‌شناسی و پیشرفت در علوم و تکنولوژی و شیوه‌های نوین در آموزش و پرورش، وظایف و اهداف کتابخانه رنگی تازه به خود می‌گیرد و از تنوع و گوناگونی خاصی برخوردار می‌شوند و به صورت کانونی برای توسعه، آگاهی و شناخت و توسعه علم، معرفت و خودسازی کودکان و نوجوانان در می‌آیند.

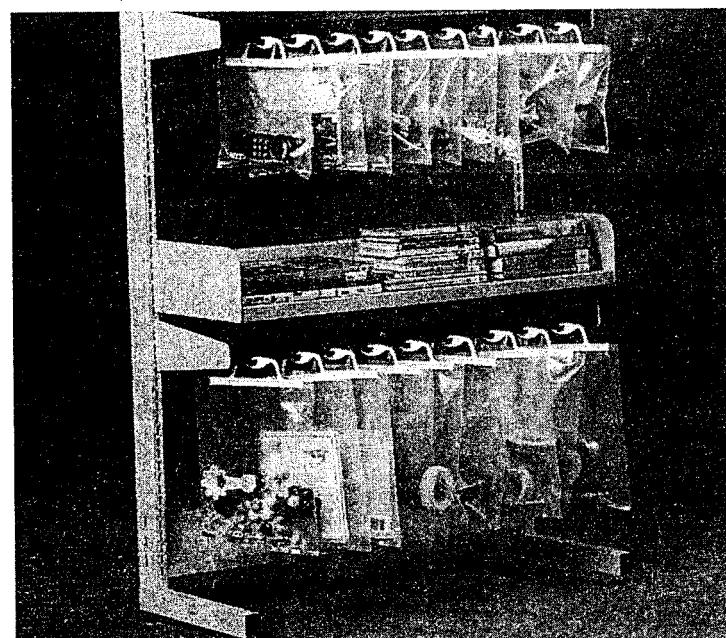
در اینجا سعی شده است با توجه به نیازهای مختلف کودک مسئولیت‌های کتابخانه را در ارتباط با آن مذکور شویم:

نیاز کودک:

اعتقاد به آینده‌ای روشن، مسئولیت‌پذیری و علاقه‌شان به مشارکت در ساخت آن.

مسئولیت کتابخانه:

- تهیه و تدارک منابع و نمایشگاههایی در ارتباط با موضوعات و مسایل محلی، ملی و بین‌المللی به منظور تشویق و تحریک کنجکاوی و علاقه در یافتن راه حل‌های اجتماعی.

نیاز کودک:
توانایی تفکر انتقادی در حل مسائل.

یادگیری تا از این طریق به دانش آموزان بیاموزد که چگونه به طور مؤثری از اطلاعات استفاده کنند و آنرا بازیابی و ارزیابی کنند.

مسئولیت کتابخانه:

- تشویق کودکان و نوجوانان به بحث درباره کتابها و دیگر مواد و بررسی نظرهای مخالف و موافق و اینکه چگونه مسائل حل شده‌اند.
- کمک به کودکان و نوجوانان در روند یادگیری مانند پیدا کردن و استفاده از اطلاعات.
- کمک به کودکان و نوجوانان در توسعه استراتژی تجسس به هنگام جستجوی اطلاعات و انجام تحقیق.
- تهیه منابعی که کودکان و نوجوانان را قادر می‌سازد مسائل مهم را دریابند و به آنها قدرت تصمیم‌گیری شخصی می‌دهد.
- به همان نسبتی که توانایی تفکر انتقادی کودکان و نوجوانان پیشرفت می‌کند منابع مناسب بیشتری برای آنها تدارک دیده شود.

نیاز کودک:

آماده شدن برای زندگی در جهانی با فرهنگ‌های گوناگون و احترام گذاشتن به حقوق و ارزش‌های همه مردم.

مسئولیت کتابخانه:

- تهیه و ارائه منابعی که فرهنگ، گذشته و وضعیت زندگی نژادها و قومیت‌های مختلف را نشان بدهد، بدین منظور که درک و فهم آنها را نسبت به دیگر مردم گسترش دهد.
- تدارک منابع به زبانهای مختلف و کارکنانی که بتوانند با جمعیت‌های مختلف در جامعه ارتباط برقرار کنند.
- فراهم آوردن داستانها و مواد بصیری که نشان دهد شکست و پیروزی انسانها وابسته به خودشان است نه طبقه و نژادی که به آنان تعلق دارند.
- ارائه برنامه‌ها و نمایش‌هایی از آئین‌ها و سنت‌های فرهنگ‌های مختلف.
- از طریق کتابها و برنامه‌های مختلف فرستهای فراهم آورده شود تا کودکان و نوجوانان بتوانند با بزرگسالان و نسلهای مختلف ارتباط برقرار کنند تا بهتر بتوانند هم‌دیگر را بشناسند و برای هم‌دیگر ارزش قائل شوند.

- آموزش مهارت‌های مورد نیاز برای جستجوی اطلاعات در کتابخانه و یا بیرون از آن، استفاده از منابع مرجع، بانک‌های اطلاعاتی، کامپیوترها و دیگر تکنولوژیهایی که برای ذخیره و بازیابی و اشاعه اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرند.

- تدارک روزآمد اطلاعات از منابع اجتماعی کودکان و نوجوانان که شامل اطلاعاتی در باب خدمات اجتماعی که به کودکان و نوجوانان چه به صورت شخصی و یا همراه با خانواده ارائه می‌شود همانند اطلاعاتی درباره باشگاهها و فعالیتهای مربوط به جوانان.

- اتصال به منابع کتابخانه‌ها در مؤسسات و سازمانهای دیگر برای دسترسی به مجموعه وسیعی از اطلاعات و دانش.

نیاز کودک:

آمادگی برای استفاده از تکنولوژی مدرن روز و مطابقت با تغییرات روزافزون آن.

مسئولیت کتابخانه:

- به کودکان و نوجوانان برای استفاده از کامپیوتر و تکنولوژیهای دیگری که می‌توانند در جهت یادگیری بیشتر باشند آموزش‌های لازم داده شود.
- تدارک دسترسی عمومی آزاد به کامپیوتر همراه با مجموعه‌ای از نرم افزارهای مربوطه.
- تدارک فرستهای لازم برای شناخت انواع تکنولوژیهایی که برای ذخیره، بازیابی و اشاعه اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نیاز کودک:

دسترسی برابر به جهان دانش و اطلاعات.

مسئولیت کتابخانه:

- تدارک فرستهای برابر برای دسترسی همه به خدمات کتابخانه‌ای و منابع اطلاعاتی بدون در نظر گرفتن محتوى و یا فرمای تکنولوژیکی.
- همکاری با مؤسساتی که به کودکان ساختکوش و ساعی خدمت می‌کنند.

نیاز کودک:

تمایل و توانایی به یادگیری مذاوم.

مسئولیت کتابخانه:

- تثویق کودکان و نوجوانان به کشف علایق خود و هدایت آن به طرف شناخت جدید.

- تشویق و تحریک حس کنجکاوی و ارائه سوالات و کمک به کودکان و نوجوانان برای یافتن پاسخ و درک و فهم علوم و ارتقاء شناخت خود.

- درگیر کردن خانواده‌های کودکان و نوجوانان به یادگیری تا کودکان دریابند چگونه والدینشان به فعالیتهای یادگیری می‌پردازند.

- حمایت از مؤسساتی که به کودکان در جهت عادت به مطالعه و فعالیتهای خودآگاهی کمک می‌کنند.

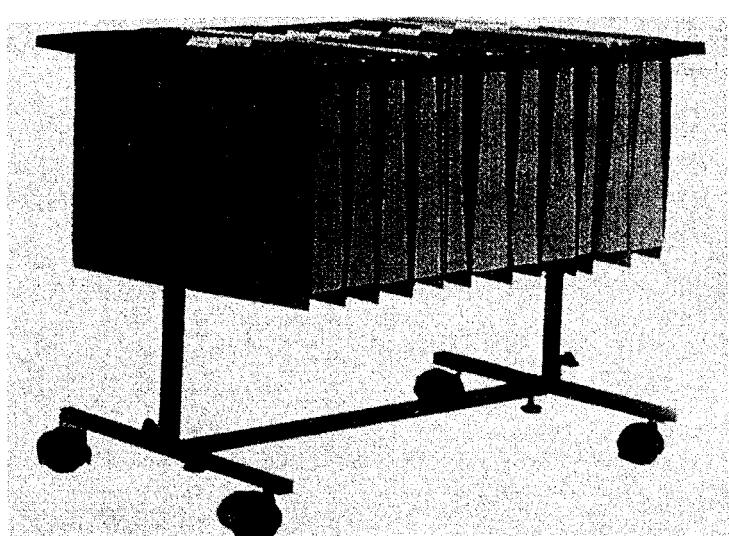
- تدارک مکانی سالم و جذاب برای کودکان و نوجوانان تا در آن با دوستانشان گرد هم آیند و از منابع کتابخانه به صورت گروهی و یا شخصی بهره‌مند شوند.

- نشان دادن اینکه کتابخانه آزمایشگاهی است برای آموزش، یادگیری و تمرین ارزیابی خود و به دست آوردن اهداف شخصی.

- جذب کودکان و نوجوانان به کتابخانه و استفاده از آن از طریق معرفی کتاب و ...

نیاز کودک:

توانایی خلق جهانی بهتر.

مسئولیت کتابخانه:

- آشنایی کردن کودکان و نوجوانان با عقاید، مفاهیم و تجربیات مختلف از طریق مجموعه منابع متنوع، سخنرانی، نمایشگاه و کارهایی که نقطه نظرات آنها را درباره جهان گسترش می‌دهد.

- تحریک مانور و قدرت خیال کودک از طریق داستانها، چیزهای قابل لمس، نمایشگاه‌های مهیج، موسیقی، خیمه‌شب بازی، متخصصین و افراد کاردار و مطلع.

مفهومی جدید در کتابخانه‌های آموزشگاهی

شیوه‌های جدید در تعلیم و تربیت و توسعه علوم و تکنولوژی آموزشی، کتابخانه‌های آموزشگاهی را مجبور ساخته است تا علاوه بر مواد سنتی همچون کتاب و مجلات دست به تهیه مواد و تجهیزات مربوط به آن مانند فیلم، نوار، فیلم استریپ، کامپیوتر و نرم‌افزارهای مربوطه و ... بزنند. از آنجایی که کتابخانه مدارس باید نیازهای مؤسسه مادر را که دائمًا در حال تغییر است برآورده کند باید از انعطاف لازم برای پاسخگویی به این نیاز برخوردار باشد.

هرچند که کتابخانه مدرسه مجبور نیست که بخارط ذریزداشتمن مواد جدید و استفاده از انواع رسانه‌ها نامش را تغییر دهد ولی امروزه می‌بینیم نامهای جدیدی را بر روی خود می‌گذارند که نشان‌دهنده رشد دائمی و سریع مؤسسات اجتماعی است.

کتابخانه‌های آموزشگاهی در غرب امریکه با عنوانین «مرکز مواد»^۱، «مرکز مواد آموزشی»^۲، «مرکز منابع آموزشی»^۳، «مرکز رسانه»^۴ یا هر نام مربوط دیگر شناخته می‌شوند.

شاید بتوان گفت که بهترین مدارس ابتدایی انگلیسی زبانی که دارای بیشترین کتابخانه از این نوع هستند آمریکای شمالی است.

مدارس ابتدایی در درون کتابخانه‌ها واقع شده‌اند و به عبارتی مدرسه کتابخانه است و کتابخانه مدرسه. فلسفه این مدارس این است که کودک وقتی به طور مؤثر یاد می‌گیرد که به جای اینکه علایق معلم بر او تحمیل شود، آنچه یاد می‌گیرد مورد علاقه‌اش باشد.

بر طبق گزارش بخش آمار آموزش و پرورش آمریکا که در سال ۱۹۸۵-۸۶ منتشر شد از میان ۷۸۴۵۵ مدرسه ابتدایی و راهنمایی عمومی در آمریکا، ۹۳ درصد دارای مرکز رسانه

کتابنامه

1. The American Association of school Librarians. Standards for School Library Programs. Chicago: A.L.A., 1960.
2. Davies, Ruth Ann. The School Library; a force for educational excellence. New York: Bowker, 1969.
3. Encyclopedia of Library and Information Science. Children's Libraries and Librarianship. New York: M. Dekker, 1968. V.4, P. 559-566.
4. Heeks, Peggy. Administration of Children's Libraries. London: The Library Association, 1969.
5. Hostrop, Richard W.. Education inside the Library Media/center. Handen?. Linnet books, 1973.
6. Lamkin, Bernice. A Media center for the 21st. Library Journal, 33(3), November 1986. P. 25-29.
7. Long, Harriet G. Rich the treasure; public Library Service to Children, Chicago: A.L. A. 1953.
8. Mathews, Virginia H., and Judith G. Flum and Karen A. Whitney. Kids need: Libraries: School and Public Libraries Preparing the youth of today for the World of tomorrow. School Library Journal. April 1990, P.33-37.
9. Public and Private School Survey Shows 93% have media centers. School Library Journal. 33(3). November 1986. P. 10.
10. Wood, Kenneth. The Changing school Library Service, ASLIB. 28(1), January 1976, P. 30-35.

پانوشت

1. Material Centre.
2. Instructional Material Centre.
3. Instructional Resource Centre
4. Media Centre.
5. Library Media Centre.

کتابخانه^۵ بودند که در مقایسه با سال ۱۹۷۸ دارای ۸ درصد رشد بوده است.

در بررسی سال ۱۹۸۷ مشخص شد که بخش عمده‌ای از هزینه‌های اینگونه کتابخانه‌ها برای کتاب است. به طور متوسط هر مرکز رسانه‌ای برای هر کودک در سال تحصیلی ۳۷/۶/۲۴، ۸۴-۸۵ دلار کتاب خریداری کرده که این مقدار درصد کل هزینه کتابخانه بوده است. برای هر کودک به طور متوسط ۲/۴۱ دلار جهت خرید سخت‌افزارهای کامپیوتر هزینه شده است که این مقدار ۱۷ درصد کل هزینه کتابخانه در آن سال است. متوسط هزینه برای هر دانش‌آموز ۱۷/۰۸ دلار بوده است.

در پایان نکته‌ای که قابل ذکر است این است که هدف این کتابخانه‌ها، دقیقاً همان هدف مؤسسه آموزشی مادر می‌باشد و این کتابخانه‌ها انعکاسی از فلسفه نوین آموزش و پرورش می‌باشد که دانش‌آموزان و علایقش را محور یادگیری قرار داده‌اند.

